

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Nekoliko o državnem proračunu za leto 1930/31.

Kakor smo nakratko objavili v zadnji številki, znaša državni proračun kraljevine Jugoslavije za proračunsko leto 1930/31 13 milijard 348 milijonov 13.160 dinarjev, dočim je prejšnji proračun znašal 12 milijard 464 milijonov 474.912 dinarjev. Je torej povečan za okroglo 883 in pol milijona dinarjev. Finančni minister dr. Švrljuga pa poudarja v svojem poročilu Nj. Veličanstvu kralju, da je bilo lansko leto izven proračuna izdanih še 539.7 milijonov

dinarjev, ki so bili odobreni po členu 131. zakona o državnem računovodstvu, vsled česar znašajo vsi državni izdatki v letu 1929/30 13 milijard 4 milijone dinarjev. Potemtakem je med stari in novim proračunom dejanska razlika 343.9 milijona dinarjev.

V naslednjem hočemo podati kratko sliko o izdatkih naše države v tem letu in o dohodkih, s katerimi bo te stroške krila.

Stroški za splošno državno upravo

	1930/31	1929/30		razlika
vrhovna državna uprava	332,167.032	298,239.233	+	33,927.799
pokojsnine, invalidnine	1,100,000.000	1,127,311.121	+	27,311.121
državni dolgovi	1,016,044.244	895,430.248	+	121,513.996
pravda	466,511.906	413,742.932	+	52,768.974
prosveta	872,166.734	826,930.131	+	45,236.603
zunanje	159,511.470	142,016.510	+	17,494.960
notranje	671,930.746	586,111.713	+	85,819.033
finance	411,285.636	380,625.344	+	30,660.292
vojska in mornarica	2,522,888.333	2,428,571.226	+	94,317.107
zgradbe	398,690.069	326,345.672	+	72,344.397
promet	109,302.895	92,801.201	+	16,501.694
poljedelstvo	102,850.656	84,713.157	+	18,137.499
trgovina	72,902.879	55,766.700	+	17,136.179
socijalna politika	243,408.873	213,032.322	+	30,376.551
rezervni krediti	74,000.000	74,000.000		
Skupno:	8,534,561.553	7,945,647.510	+	588,914.043

Stroški za državna podjetja so predvideni na 4.813,451.607 dinarjev, lani so znašali 4.518,827.402 dinarjev, torej več 294,624.205 dinarjev.

Celotni proračun izdatkov torej znaša skupno 13.348,013.160 dinarjev.

Državni dohodki.

Dohodke države tvorijo davki in dohodki državnih podjetij.

Davčni dohodki so tako proračunjeni:

	Proračun l. 1930/31	Povečanje napram l. 1929/30
neposredni davki splošni	1.630.000.000	+ 87,000.000
posebni davki	281.000.000	+ 60,000.000
dolgovani davki	100.000.000	—
trošarina	903.000.000	—
takse	1.245.200.000	+ 45,700.000
carina	1.546.362.000	+ 89,752.000
monopoli (viški dohodkov)	1.817.500.000	+ 19,775.000
vojna odškodnina Nemčije	426.086.000	+ 263,726.000
razni dohodki	85.343.000	+ 480.000
Skupno:	8.071.492.000	+ 586,434.000

Vsi dohodki državnih podjetij pa so predvideni v znesku 463,070.000 din.

Stabilizacija dinarja in zunanje posojilo.

Finančni minister naglašja v svojem poročilu, da bo treba misliti na zakonsko stabilizacijo dinarja, za katero so pri nas razmere vsestransko dozorele, in ki se ima izvršiti edino na podlagi sedanje vrednosti dinarja. Ker je pogoj stabilizacije dinarja odplačilo enega dela dolga Narodni banki in se to odplačilo ni moglo izvršiti iz rednih državnih sredstev, se je to vprašanje stalno vezalo na sklenitev zunanjega posojila. Najetju inozemskega posojila je vlada vedno posvečala posebno pozornost, ni pa se hotela prenagljiti, tem manj, ker je k temu ni nič sililo. Kljub temu pa je vlada pazljivo zasledovala razvoj prilik na mednarodnem denarnem trgu ter čakala na trenutek, ki bi omogočal najetje posojila pod kar najugodnejšimi pogoji. Posojilo, ki bi se najelo, bi se uporabilo za stabilizacijo dinarja, pa tudi za razna javna dela po programu, ki je v posameznih ministrstvih že pripravljen.

Boj zoper žganje v Švici.

Švica je danes edina država, kjer se pridelava in prodaja žganja iz sadja vrši brez vsake kontrole in brez vsakega davka. Kdor hoče, more poljubno proizvajati žganje iz raznega sadja in njegovih odpadkov. Sadjarstvo se v Švici lepo razvija in napreduje od leta do leta. Naštelo se je v Švici 12 milijonov sadnih dreves. Z rastočo proizvodnjo sadja pa tudi raste število žganjarn. Povprečno se na leto v teh žganjarnah pridelava 12 milijonov litrov žganja.

Da je to veliko, se uvidi takoj, ako pomislimo, da je Švica majhna država, ki ima nekaj nad 3 milijone 300.000 prebivalcev, prebivajočih na 41.324 kv km zemeljske površine. Ker se pridelava toliko žganja in ker je žganje radi popolne neobdačenosti jako poceni, se ga tudi veliko — popije. Statistično je dokazano, da Švica relativno (v primeru) med vsemi narodi in državami popije največ žganja. Tako nezmerno žganje pitje vpliva jako kvarno na ljudsko zdravje, pa tudi na ljudsko moralo.

Pogubne posledice pretiranega žganja med ljudstvom so dale zvezni